

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1558. usque ad annum 1560

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 90118588

§. 20. Hujus Cardinalis opera.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66800)

ac Cantuariam delatum tandem in Sa-
cello D. Thomæ ab ipso constructo ter-
ræ mandatum fuit, addita humili hac
inſcriptione latina: *Depositum Cardina-
lis Poli.*

§. XX.

Hujus Cardinalis opera.

Hic idem Cardinalis quædam ingenii
fui monumenta poſteris reliquit, in
quibus profunda ejus eruditio, ac ſin-
gularis eloquentia luculentius elucet,
quamvis ceteroquin Pembum, Sado-
letum, & Longollium latini ſermonis
puritate non adæquet. Scripſit Polus
præprimis *pro Eccleſiaſticæ unitatis, ac
unionis Eccleſiæ deſenſione* tractatum, in
quatuor libros diviſum, atque Anno
Chriſti milleſimo quingentimo quin-
quageſimo quinto Argentinenſibus lite-
ris excuſum, in quo contra Henrici VIII.
ſchiſma vehementer declamat, nec mi-
nus edidit ad Dialogi normam inter
ipſum, & Cardinalem Urbinatenſem,
duos libros de ſummo Pontifice Chriſti
in terris Vicario, ejusque officio, & po-
teſtate, in quo opere præcipue demonſtrat,
quod Chriſtus Dominus in terris ſuum
reliquerit Vicarium, primusque fuerit
D. Petrus, ac poſtea ejusdem Succes-
ſores, ut pro in hoc ipſum Vicarii officium
ſit perpetuum: Porro cum de ejusdem
digni-

*Pitſeus de
Tcript.
Aagl.
Becatel. vit.
Poli Dupin.
Bibl. des
Auth. Eccl.
t. 16. p. 41.
& ſeq.*

Sæcul. XVI
A.C. 1558.

dignitate, aliisque prærogativis eidem annexis sermonem ingerit, tunc affirmat, quod hic idem Christi Domini Vicarius sit Pastor Ecclesiæ *per excellentiam*, illique ceteros Pastores confirmandi jus competat, cum primus sit supremi Ecclesiæ Capitis Minister, necnon Administer misericordiæ Divinæ, veluti Reges sunt divinæ justitiæ Ministri: his addit, quod hic Christi Vicarius pro grege ad vitam æternam conducendo claves receperit. Postea in capite de officio Pastorum differens, illis mansuetudinem, & clementiam tanquam virtutes, quæ semper justitiam moderari debent, speciatim commendat.

Altera ejusdem tractatus pars concernit quæstiones de Papæ, Concilii, & Regum potestate, ubi docet, quod Papæ auctoritas nunquam major existat, quam in Generali Concilio, quod Ecclesiam Universalem repræsentat; ibi enim Papa, qui illius Caput est, jus confirmandi fratres suos a Christo Domino recepit, nam idipsum D. Petrum in Concilio Jerosolymitano egisse, ejusque Successores, summos Pontifices in Conciliis Generalibus agere affirmat, simulque tradit, quod ibidem primus Minister ea, quæ pertinent ad doctrinam Orthodoxam, declaret, cunctisque ceteris assentientibus ejusmodi de-

finitio-

finitiones, quæ vim, omnemque aucto-
 rioritatem obtinent, in Conciliis gene-
 ralibus fiant: reliqui autem conventus,
 a quibus Christi Vicarius abest, prout
 accidit in Ariminensi cœtu, quantum-
 vis Præfulum numero celebres sint,
 nunquam tamen pro Oecumenicis, &
 legitimis Conciliis fuerint habiti. Post-
 ea ostendit, quod summo Pontifici per
 Generalia Concilia nulla auctoritas ac-
 cedat, sed potius Synodi suam ab ipso
 virtutem recipiant, atque ipsimet Epi-
 scopi ibidem doctrinam a summo Pon-
 tifice, sicut olim Apostoli a Christo Do-
 mino hauriant, in quo tamen Polus
 satis clare ostendit, quod circa hoc ar-
 gumentum exiguam habuerit scien-
 tiam. (*)

Fate-

(*) Ingens sane temeritas Continuatoris
 nostri, qui Præsulem profundissima eruditio-
 ne clarum inscitæ arguere audet. Num cre-
 dere potuit, quod hic, tantusque Vir ignora-
 verit avitam Ecclesiæ doctrinam, nec ipsum
 latuit, quod nonnisi a privatis quibusdam Do-
 ctoribus in Basileensi cœtu summi Pontificis
 auctoritas fuerit perperam invasa: num pro-
 pterea de hoc argumento haud recte sensisse
 redargui potest, quod novam unius folius
 nationis, cujus Præsules adhucdum circa idem
 hoc argumentum nondum plene consentiunt,

Hist. Eccles. Tom. XLIII.

C secu-

Sæcul. XVI.

A. C. 1558.

Sæcul. XVI.
A. C. 1558.

Fatetur tamen Polus, quod tunc, si Pontifices sua auctoritate non sine populi offensione, ac Ecclesiæ, & Conciliorum detrimento abuterentur, atque ex Pastoribus in Lupos degenerarent

secutus non fuerit, illam autem sententiam, quæ per plusquam tredecim sæcula tanquam veritatis minime dubiæ articulus ab omnibus Conciliis, S. Patribus, & Doctoribus fuit recepta, immota fide tenuerit. Fors doctissimum Cardinalem Polum fugiebat, quod ex hac ipsa sententia recens a Basileensibus, ejusque aëclis in odium Pontificis adinventa non pauci ansam arripuerint, ut vilipenso Pastore visibili Christi gregem in Anglia, & alibi per suos Sectatores misere dispergerent, ac mactarent? Si vero recens hæc doctrina Orthodoxæ fidei veritatibus magis consona fuisset, certe Polus eandem Henrico VIII. Regi in suo tractatu exposuisset, cum illum per eandem facilius a suo schismate revocare potuisset, eidem proponens, quod Pontificis potestas non sit suprema, sed Concilia Pontificia superiorem habeant auctoritatem, imo & Episcopi suam potestatem *immediate* a Christo Domino recipiant. Hac doctrina per tantum Virum stabilita forte haud ægre Regem, qui supremam Pontificis, non vero Concilii auctoritatem sibi arrogabat, seque supremum

Eccle-

rent, illorumque noxæ in totius gre- Sæcul. XV.
gis præjudicium cederent, Fidelibus A.C. 1558.
primo recurrendum esset ad ipsum Chri-
stum Dominum, & postea ad Episco-
pos, & Concilia, quorum erit ejusmodi
Pontifices de eorum vitiis admo-
nere, nullatenus tamen Polus admittit,
quod concilia Papam judicare, vel eum
sua auctoritate exuere valeant, nihilo-
minus expedire asserit, quod in iis, quæ
legi Divinæ, ac Ecclesiæ utilitati ad-
versantur, eidem morem non gerant:
Denique addit, quod tunc, si Pontifex
in hæresin prolabatur, aut mente ca-
ptus sit, in ejus locum alius subrogari
valeat, nisi ejus insaniam cessare vero
similis ratio suadeat. Porro hunc tra-
ctatum Polus durantibus comitiis, in
quibus Julius III. Anno Domini mille-
simo quingentesimo quinquagesimo fuit
electus, elucubravit.

C 2

Ex-

Ecclesiæ Caput tam quoad honoris, & digni-
tatis Primatum, quam quoad Jurisdictionis
prærogativam appellabat, ad agnoscendam
Papæ auctoritatem adeo limitatam induxisset:
consultius igitur egisset Continuator, si in-
tra modestiæ limites se continens fassus fuisset,
quod Reginaldus Polus, etsi Gallicanæ Eccle-
siæ sententias sibi sat compertas habuisset, ab
avita tamen Universalis Ecclesiæ doctrina
circa hoc argumentum recedere non voluerit.

Sæcul. XVI. Exstat adhuc alius ejusdem Scri-
A.C. 1558. ptoris tractatus de Conciliis, quem cir-
 ca idem argumentum, ac juxta eadem
 principia eo tempore composuerat, quo
 Legatus ad Synodum Tridentinam de-
 cernebatur; hac enim occasione usus
 hunc librum ad ambos suos Socios
 trans mittebat, ut illos hac super re sana
 instrueret doctrina; cumque hoc idem
 Concilium esset Oecumenicum, hinc de
 hoc argumento prolixius agebat, iis-
 dem innixus principiis, quæ circa Vi-
 cariam D. Petri potestatem, ejus Suc-
 cessores, istorumque auctoritatem in
 Conciliis mox retulimus. Insuper affir-
 mat, quod cuncta, quæ Prophetæ de
 Jerusalem enuntiarunt, in Romana Ec-
 clesia fuerint adimpleta, & sicut omnes
 Judæi ad orandum & sacrificia offerenda
 in Jerusalem venire jubebantur, ita
 etiam omnes Ecclesiæ quoad doctrinæ
 Capita sese Romanæ Ecclesiæ sub jicere
 teneantur. Postea argumenta in Tri-
 dentino Concilio agitata proponit, in-
 ter quæ hæresum extirpationem, disci-
 plinæ Ecclesiasticæ restaurationem, ac
 firmæ pacis inter Christianos Principes
 revocationem enumerat: Ut vero hæc
 tria ad optatum exitum perducantur,
 summopere petit, ut summus Pontifex,
 Episcopi, atque Imperator ad Christi
 Domini exemplum peccata hominum
 suis

fuis humeris imponant, & pro iis preces fundant, dum humili corde sua peccata tam coram Deo, quam hominibus confitentur, eaque per sinceram, omnibusque notam pœnitentiam expiant. Postmodum Legatis fociis suis auctor est, ut præcipuam spem, ac fiduciam in oratione reponant, hacque in re Daniele mimentur. Ceterum Polus in hoc tractatu tanquam verum supponit Constantini Baptismum, & donationem per eundem Imperatorem Pontifici factam, hinc ex hisce pietatis Christianæ testimoniis, quæ antiquissima existimat, a Modernis vero tanquam falsa habentur, suam sententiam corroborat. (*)

Sæcul. XVI.
A. C. 1558.

C 3

Jam

(*) Exstat hic Poli tractatus de Concilio, necnon alius de Constantini Baptismo in Collectione Conciliorum P. Labbæi tom. 14. pag. 1665. & seq. & p. 1727. An vero ex Modernorum crisi utriusque hujus facti falsitas sit aperte demonstrata, aliorum judicio relinquimus: interim id omnino certum est, quod potissima illorum argumenta soli negationi innitantur, adversæ autem rationes ab illis haud solide confutentur: verum hodie jam usus obtinuit, quod ea, quæ novitatem sapiunt, tanquam verissima deprædicentur, vetera autem tanquam obsoleta a sciolis respuantur.

Sæcul. XVI.
A. C. 1558.

Lab. Coll.
Conc. t. 14.
p. 1733.

Vit. Hist.
de divort.
Henr. VIII.
Le Grand
t. 1. p. 289.

Jam ad annum Domini millesimum quingentesimum quinquagesimum quintum mentionem fecimus de quadam collectione statutorum, quæ Cardinalis Polus tanquam Legatus a Latere in Anglia conscripserat, ac Mense Februario Anno reparatæ Salutis millesimo quingentesimo quinquagesimo sexto publici juris fecerat, in quo Zelum suorum Prædecessorum Ottonis, & Othobonitidem Sedis Apostolicæ Legatorum imitatus, eorum Constitutiones innovabat. Pariter Polus epistolam ad Cranmerum, dum Oxoniæ in carcere detinebatur, circa Præsentiam realem verbis oppido gravibus scripsit: alium insuper sermonem contra falsos Evangelii Ministros edidit, quem Anno Salvatoris nostri quingentesimo quinquagesimo quarto supra millesimum typis impressum Carolo V. Imperatori nuncupabat. Concinnabat etiam, ut supra meminimus, Apologiam contra Paulum IV. dum hic Pontifex eundem Apostolici in Anglia Legati munere exuebat, ejusque in locum Petyum nominabat: verum hoc ipsum scriptum Polus ob rationes nuper allegatas in ignem projecit: quædam tamen illius exempla adhucdum extare referunt nonnulli. Denique posteritati reliquit quasdam epistolas, quibus illos, qui pertinacius suis erroribus inhæ-

inhæ

inhærebant, ad resipiscendum admone-
 bat, eos vero, qui sese ab Ecclesia,
 vel ex inconsulta temeritate, aut ex
 iniquis humanæ prudentiæ rationibus,
 vel etiam ex ignavo privatæ utilitatis
 studio segregarunt, ad Ecclesiæ finem
 revocare nitebatur. Ceterum ejus vi-
 tam idiomate Italico conscripsit Ludo-
 vicus Beccatellus Episcopus Ragusinus,
 eamque latine reddidit Andreas Dudi-
 tius Sbardellatus, Episcopus Tininen-
 sis in Hungaria.

§. XXI,

*Aloysius Priulus a Polo hæres nomi-
 natus.*

Porro idem Cardinalis paulo ante suum *Thu. l. 202*
 obitum, seu die quarta Octobris te-
 stamento condito Aloysium Priulum Pa-
 tritium Venetum omnium bonorum suo-
 rum hæredem scripsit, nam hunc ve-
 teri, arctaque amicitia per viginti sex
 annos sibi junctum in familiaritatem ad-
 sciverat, a quo tempore ille a Poli la-
 tere nunquam discessit, nec inde ullis
 conditionibus avelli potuit, ne tum qui-
 dem, cum a Julio III., ut in sacrum
 Collegium adlegi vellet, urgeretur; ipse
 enim hac dignitate admodum conspi-
 cua potius privari, quam a Poli con-
 sortio avelli voluit. Hic idem Nobilis
 Venetus, qui jam antea Polo Cardinali